

מדינת ישראל

משרד המשפטים

פרקליטות המדינה
המחלקה לאכיפת דיני מקרקעין
תאריך: י"א אדר תשע"ה
02 מרץ 2015
מספרנו: 1682/13

אל: תובעי הוועדות המקומיות לתכנון ולבנייה
התובעים מטעם המדינה בעבירות תכנון ובנייה

לתובעים שלום,

הנדון: רענון והנחייה בנושא צו הפסקה מנהלי

מצ"ב לעיונכם פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופט אליקים) בעפ"א - 10833-07-14 כביש חוצה ישראל בע"מ נ' הוועדה המקומית לתכנון ובניה קרית אתא ואח' (מיום 26/1/2015) במסגרתו קיבל בית המשפט את הערעור והורה על ביטול צווי ההפסקה המנהליים שהוצאו על ידי מהנדס הוועדה המקומית קרית אתא.

בפסק הדין נמתחה בקורת נוקבת על אופן הוצאת הצווים, הן לאור פגמים שנפלו בצווים גופם, והן באשר לשיקולים שעמדו ביסוד הוצאתם. בשולי פסק הדין אף קבע בית המשפט:

"לו לא היה מדובר בהליך פלילי הייתי מחייב את המשיבים ביחד ולחוד בהוצאות משמעותיות, בשל הוצאת צווי הפסקה מנהליים משיקולים זרים כפי שצויין לעיל וכמובן ששמורה למערערת זכויותיה בדבר הנזקים שנגרמו לה כנטען"

עובדות המקרה וקביעותיו של בית המשפט הן הזדמנות טובה לחזור על מושכלות ראשונים בנוגע לצו הפסקה מנהלי, התנאים להוצאתו, אופן הפעלתו, ומתן הנחיות באשר לממשקים שבין הרשות המנהלית והתביעה בנוגע לצו זה.

צו הפסקה מנהלי - המסגרת החוקית

1. המסגרת החוקית להוצאת צו הריסה מנהלי נמצאת בסעיפים 224-238 לחוק התכנון והבניה התשכ"ה 1965 (להלן "החוק").

2. סעיפים 224-225 לחוק מעניקים לגורמים מנהליים כדוגמת יו"ר ועדה מקומית/מחוזית, מתכנן ועדה מקומית, מתכנן מחוז, סמכות להוציא צו להפסקת עבודות בניה, אם היה להם יסוד סביר להניח שהעבודות מתבצעות בלא היתר, או בסטייה מהיתר או מתכנית וזאת כל עוד לא הוגש כתב אישום לבית המשפט בגין העבירה או שטרם הוגשה בקשה לפי סעיף 239 (להלן "צו הפסקה מנהלי").
3. סעיף 230 לחוק קובע כי צו הפסקה מנהלי יפרט, בין השאר, את המקרקעין עליהם הוא חל; את העובדה כי הבניה נעשית בלא היתר, וככל שהיא בניגוד לתכנית יציין הצו את שם התכנית ואת הוראת התכנית שהופרה.
4. אורך חייו של צו הפסקה מנהלי הוא 30 ימים, בחלוף מועד זה הצו בטל, זולת אם הוגשה בקשה לבית המשפט המוסמך לאשר את הצו (סעיף 226 לחוק). אושר הצו ע"י בית המשפט יראו אותו מיום אישור הצו ואילך כצו הפסקה שיפוטי כמשמעותו בסעיף 241 לחוק. סרב בית המשפט לאשר הצו הרי הוא בטל מיום החלטת בית המשפט (סעיף 227-228 לחוק).
5. מי שרואה עצמו נפגע ממתן הצו רשאי להגיש לבית המשפט המוסמך בקשה לביטול הצו (סעיף 236 לחוק). על החלטות בית המשפט בנוגע לביטול הצו או אישורו ניתן לערער לבית המשפט המחוזי כדרך שמערערים על פסק דין פלילי (סעיף 229 וסעיף 236 סיפא לחוק).
6. נמשכו עבירות הבניה בניגוד לצו הפסקה מנהלי, מקנה המחוקק סמכות מנהלית ליו"ר הוועדה המקומית או ליו"ר הוועדה המחוזית לצוות על הריסת הבניה שבוצעה לאחר מתן הצו (סעיפים 232-232). ברמה הפלילית, מי שאינו מקיים צו הפסקה מנהלי שהומצא לו כדין, מבצע עבירה ודינו מאסר שנה, ואם נמשכה העבירה, ניתן להטיל קנס יומי בגין כל יום נוסף של ביצוע העבירה (סעיף 237 לחוק).
7. סעיף 238 לחוק קובע הוראת נזיקין לפיה מי שנגרם לו נזק, כתוצאה מצו הפסקה מנהלי שבוטל ושנקבע לגביו כי לא היה מקום לנתינתו מלכתחילה – זכאי לפיצויים מאת הרשות המנהלית.

צו הפסקה מנהלי - מהות ותכלית

8. פרק י' לחוק התכנון והבניה התשכ"ה – 1965 שכותרתו "עבירות ועונשין" כולל שורה

ארוכה של אמצעי אכיפה נגד עבירות התכנון והבניה, הנחלקים לשני אפיקי אכיפה: אכיפה מנהלית ואכיפה שיפוטית. צו הפסקה מנהלי הינו אקט מנהלי מיוחד, בהיותו חלק מאמצעי האכיפה המנהליים שיצר המחוקק לטיפול בעבירות תכנון ובניה.

9. צו הפסקה מנהלי הינו מעשה מתחום המשפט הציבורי וככזה הוא נשלט ע"י עקרונות המשפט המנהלי- ציבורי, כדברי הנשיא שמגר:

"צו ההפסקה המינהלי הוא מעשה בתחום המשפט הציבורי: יש בו הגבלה על חירות העשייה, הנכפית על האזרח מכוח סמכויותיהן הסטטוטוריות של רשויות מינהל שהוגדרו בחוק, אשר גם הגדיר ותחם את כוחן..." (בר"ע 305/85 **שיבלי נ' מדינת ישראל**).

10. מכאן, ובדומה לכל מעשה מנהלי, עובר להוצאת הצו, על בעל הסמכות לוודא קיומה של תשתית עובדתית הנדרשת להוצאת הצו; לשקול את כל השיקולים הרלבנטיים לענין ולקבל החלטה בהתאם.

11. עפ"י הפסיקה צו ההפסקה המנהלי לא לענישה נועד, כי אם להוות אמצעי נוסף בביעור תופעת הבניה הבלתי חוקית. עמד על כך כב' השופט (בדימוס) חשין:

"פרק העונשין שלחוק התכנון והבניה כולל סמכויות נוספות המיועדות למלחמה בבנייה הבלתי חוקית... כאמור בסעיף 224 לחוק, גם הוועדה המקומית מוסמכת להורות על הפסקת בנייה, וזאת כל עוד לא הוגש כתב-אישום בגין העבירה. צו זה קרוי "צו הפסקה מנהלי"..... סמכויות אלו לצוות צווים לא לענישה נועדו הן. ייעודן הוא, בעיקרן, לבער את תופעת הבניה הבלתי חוקית, ולתכלית זו צוידו הרשויות באותן סמכויות שהחוק הורה עליהן". רע"פ 5584/03 **פינטו נ' עיריית חיפה**

12. במאמר מוסגר נציין כי בענין כביש חוצה ישראל בע"מ הנ"ל קבע בית המשפט המחוזי כי תכליתו של צו ההפסקה המנהלי "נועדה לשמש **אמצעי זמני** עובר להגשת כתב האישום ולא מעבר לכך". לדעתנו תפיסה זו הכורכת בצוותא חדא את האכיפה המנהלית עם האכיפה הפלילית, אינה נקייה מספקות והיא מעוררת קשיים באשר לעצמאותו של צו ההפסקה המנהלי, כצו העומד על רגליו, בלא תלות באירוע עתידי כהגשת כתב אישום.

צו הפסקה מנהלי - הוועצות משפטית ויידוע התובע

13. ככלל, קבלת החלטה מנהלית איננה מותנית בהיוועצות עם גורם משפטי, זולת במקרים בהם חייב זאת המחוקק במפורש כחלק מתהליך קבלת ההחלטה, כדוגמת חובת

היוועצות טרם הוצאת צו הריסה מנהלי (סעיף 238 א (ב) לחוק)¹.

14. עפ"י הוראות החוק אין בעל הסמכות מחוייב לקיים התייעצות עם גורם משפטי עובר למתן צו הפסקה מנהלי. עם זאת, מאחר ועסקינן באקט אכיפתי המטיל מגבלות על חירות הפרט, רצוי שהוא יעשה בצורה זהירה ומבוקרת, וילווה בהתייעצות, או למצער בשיתוף של גורם משפטי בתהליך הוצאת הצו. הזהירות מתבקשת גם לנוכח חשיפתה של הרשות לתביעת נזיקין כאמור בסעיף 238 לחוק.

15. טעם פרקטי נוסף לכך שרצוי כי עין משפטית תלווה את הוצאת הצו, נעוץ בעובדה שתוחלת חייו של הצו קצרה ביותר, שלושים יום. בתקופה קצרה זו ניתן לפנות לבית המשפט בבקשה לאשר את הצו או לחלופין להגן עליו בבית המשפט מפני בקשה לביטולו. סד זמנים זה מחייב לטעמנו כי התובע, המוסמך הבלעדי להופיע בבית המשפט בהליכים לפי פרק י', ידע על קיומו של הצו מעיקרא ועל הטעמים שעמדו ביסוד הוצאתו, על מנת שיקל עליו לבקש את אישורו מבית המשפט או לחלופין להגן עליו בבית המשפט מפני בקשה לביטולו.

16. מניסיונו צווי הפסקה מנהליים רבים כלל אינם מובאים לאישור בית המשפט, המשמעות היא ביטולם, מיניה וביה, בחלוף שלושים הימים מיום נתינתם. יתר על כן, אנו עדים לכך שרבים מהתובעים כלל אינם מודעים לקיומם של צווי הפסקה, כך שאף לא ניתנה להם האפשרות לבחון הגשת בקשה לבית המשפט לאישור הצווים. למותר לציין שהוצאת צווים כאלה, אשר כמדיניות פורחים את נשמתם תוך זמן קצר, פוגעת בהרתעה ובאמון הציבור ברשויות האכיפה. הסתפקות בהוצאת צווי הפסקה לעצמם בלא מהלך ממשך, נתפסת בעיני הציבור כאכיפה למראית עין שאין בה ממש.

17. זאת ועוד, פעמים רבות, הבניה נשוא צווי הפסקה נמשכת גם במהלך שלושים הימים בהם הצו תקף, ברם, בתקופה זו לא מתבצע מעקב או חקירה בנוגע להפרת הצו. אין תימה, אפוא, שאנו עדים לכתבי אישום מועטים ביותר, באופן יחסי, המוגשים בגין הפרת צו הפסקה מנהלי. גם מצב זה פוגע באפקטיביות של האכיפה ובעקרון ההרתעה. הוא הדין ביחס לבניה המתבצעת לאחר מועד פקיעת הצו, כך שלא ניתן לייחס לבונה כל עבירה של הפרת צו, למרות החומרה היתירה שמצויה בפעולתו. מצב דברים זה אינו

¹ במסגרת הרפורמה לחוק התכנון והבניה (הצעת חוק הממשלה-499) נקבע בסעיף 495(ב) להצעת החוק כי מי שמוסמך לתת צו הפסקה מנהלי ייתן את הצו רק לאחר שהתייעץ עם היועץ המשפטי של מוסד התכנון ובוועדה מקומית שהיועץ המשפטי שלה אינו עובדה, עם התובע.

מאפשר אכיפה אפקטיבית, ויוצר תמריצים להמשך ביצוע עבירות בניה לאחר פקיעת תוקף צו ההפסקה המנהלי.

18. מצב זה מחייב הערכות שונה במערכת האכיפה בטיפול בצווי הפסקה מנהליים כדלקמן:

א. כפי שצינו לעיל, ראוי שמלכתחילה תקויים היוועצות עם התובע או גורם משפטי אחר בוועדה בנוגע להוצאת צו הפסקה מנהלי. למצער, יש לגבש מדיניות ביחס למקרים בהם ראוי להתייעץ עם התובע ומדיניות ביחס למקרים בהם יש להוציא צו הפסקה מנהלי.

ב. יש לקבוע נוהל פנימי באשר לאופן העברת המידע לתובע אודות כל צו הפסקה מנהלי שמוצא על-ידי הפיקוח, מיד עם הוצאתו.

ג. עם קבלת צו ההפסקה יבחן התובע האם יש מקום להגיש לבית המשפט בקשה לאשר את הצו או לנקוט הליך אחר כדוגמת צו הפסקה שיפוטי, לפי סעיף 239 לחוק.

ד. התובע ינחה את הפיקוח לעקוב אחר קיום הצו ובמקרה של הפרה לאסוף ראיות בגין הפרת הצו.

צו הפסקה מנהלי - הייצוג בבית המשפט

19. לא אחת נתקלנו במקרים בהם ייצוג הוועדה המקומית בבית המשפט בבקשה לביטול צו הפסקה מנהלי נעשה ע"י עורך הדין החיצוני של הוועדה המקומית בניגוד להוראות החוק.

20. מבדיקה שקיימנו באותם מקרים עלה כי הדבר נעשה בהיסח הדעת ולא בכוונת מכוון, לאור תפיסה שגויה של צו הפסקה מנהלי כצו מנהלי גרידא ולא כצו הנעשה במסגרת אכיפה מנהלית.

21. נבקש לחזור ולהדגיש, כי בהתאם לסעיף 258 סיפא לחוק, התובע הוא לבדו מוסמך לייצג את הרשות מטעמו של היועץ המשפטי לממשלה, בכל ההליכים לפי פרק י', ובכלל זה בבקשה לביטול צו הפסקה מנהלי או במסגרת בקשה לאישור.

פגמים צורניים ומהותיים בהוצאת הצו

22. יחודו של צו ההפסקה המנהלי ומגבלותיו על חירות העשייה של הפרט מחייב הקפדה יתרה על קיום דקדקני של כל התנאים. יפים לכך דברים שנאמרו בעניינו של צו הריסה

מנהלי ע"י בית המשפט העליון :

"אופיו המיוחד של צו ההריסה המינהלי וייחודו ביחס לאמצעי אכיפה מקובלים, הובילו לתיחומו והתנאתו בסייגים קשים המתבטאים, בין היתר, במנגנון שנקבע להוצאתו. כל זאת, כדי ליצור מערכת פיקוח ובקרה אשר תימנע אגב הוצאתו, פגיעה בלתי מידתית בזכויות הקניין של הפרט" רע"פ 1782/03, הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה משגב נ' יוסף סועאד ואח', פ"ד נט(3), 652).

23. מכאן שחשוב להקפיד על ציון מועד נתינת הצו באשר ממנו ימנו שלושים הימים לתוקפו; חשוב לציין בצו את שם התכנית החלה, לפרט את הבניה שבוצעה בניגוד לתכנית, את הוראת התכנית שהופרה, בהתאם לנדרש בחוק, ולא להסתפק באמירה כללית, על גבי טופס גנרי, לפיה העבודות הן בניגוד לתכנית. בענין "כביש חוצה ישראל" עמד בית המשפט על פגמים אלו שמצא בצווים וראה בהם פגמים מהותיים:

"...מכאן בולטת חשיבות ציון מועד נתינתו של הצו, על מנת שניתן יהיה לדעת, האם חלפו "שלושים יום מיום נתינתו", עוד חשוב להבין כי הוועדה המקומית חייבת במהלך אותם 30 יום לפנות לבית משפט לאישור...**תמוה בעיני כיצד ניתן להוציא צו הפסקה מינהלי ללא ציון תאריך נתינתו...** פגם בולט נוסף עולה מהפרטים בצו, הצו נערך על גבי טופס שבו **פרטים מובנים** כשמהנדס הוועדה המקומית, מוחק או מוסיף את מה שנראה בעיניו רלבנטי. במקרה זה נמחקה העילה המתאימה לטענה כי העבודות בוצעו בלי היתר בניה, הושארה העילה "בסטיה מהיתר בניה", כך שמשמע כי מהנדס הוועדה המקומית סבר כי למערכת היתר בניה והוסף בכתב יד: "ובניגוד לתוכנית" **אמירה כללית זו מצביעה על פגם מהותי נוסף**, סעיף 230(2) לחוק התכנון והבניה מחייב את מוציא הצו במקרה כזה כך: "בוצעה העבודה בניגוד לתוכנית, יפרט הצו את שם התכנית, את העבודה שבוצעה בניגוד לה ואת הוראת התכנית שהופרה".

24. הוא הדין, וביתר שאת, עת בית המשפט בוחן טענות בדבר טעמים זרים ולא ענייניים שעמדו בבסיס הוצאת הצו. אכן ברגיל, הביקורת השיפוטית על צו מנהלי מצומצמת והיא אינה בוחנת את שקול דעתו של נותן הצו, זולת אם בית המשפט משתכנע כי במתן הצו נפלו פגמים חמורים היורדים לשורשו של המעשה המנהלי, כפי שנפסק לגבי צו הריסה מנהלי מפי כבוד השופטת (כתוארה אז) ביניש:

"בית משפט השלום ידון בכל טענה התוקפת את צו ההריסה המנהלי מתוך מודעות לכך שסמכות הביקורת המסורה לו היא צרה, וכי היקף התערבותו בהעדר העילות המנויות בסעיף 238א(ח) הוא צר ומוגבל לאותם פגמים חמורים העלולים להביא את בית המשפט בסופו של ההליך להצהרה על בטלות צו ההריסה" (ע"ס 3518/02 **רמזי יוסף רג'בי נ' יו"ר הוועדה המקומית ירושלים**).

25. בעניין חברת חוצה ישראל, צו ההפסקה המנהלי ניתן כנגד סלילת קטע מכביש חוצה

ישראל (כביש 6). העבודות בוצעו ללא היתר משום שחברת חוצה ישראל נסמכה על הוראת הפטור האמורה בסעיף 261(ד) לפיה סלילת דרך המבוצעת ע"י גוף הפועל מטעם המדינה לפי דין, פטורה ממתן היתר ובלבד שהסלילה נעשית בהתאם לתכנית מפורטת מאושרת. במקרה דנא בוצעו העבודות מכוח הוראות תמ"א/31/א/3 שהוגדרה כתכנית מפורטת ע"י המועצה הארצית.

26. בענין זה קבע בית המשפט המחוזי כי :

"בחינת התנהגות המשיבים יוצרת רושם עגום, בעת הוצאתו של צו ההפסקה המינהלי הראשון, למשיבים הפריע דבר אחד בלבד, דרישתם לקבל הודעה מראש וכי ייערך עימם תיאום בטרם יבוצעו העבודות. העובדות מלמדות כי טענת המשיבים כי לא נמסרה לוועדה המקומית הודעה, טענה שנטענה גם בפני בית משפט קמא, היא טענה לא נכונה".

27. עוד קבע בית המשפט כי על הוועדה המקומית היה להתנגד לתמ"א בעת ההליך התכנוני לאישור התכנית, ומשלא עשתה כן, אין היא יכולה לבצע מקצה שיפורים באמצעות צו הפסקה מנהלי. בהוצאת הצו, כך קבע בית המשפט, נעשה שימוש לרעה בכוח הסמכות :

"עוד אזכיר כי ניתנה לוועדה המקומית האפשרות להגיש התנגדות לתמ"א עובר לאישורה בכל נושא ראוי לטענתה, הועדה המקומית הגישה התנגדות מבלי שהעלתה השגה תכנונית או משפטית באשר לטענות שעלו לראשונה בהחלטת בית משפט קמא.... משנדחתה התנגדות הועדה המקומית עמדה לה האפשרות לתקוף את החלטת המועצה הארצית בדרך של הגשת עתירה לבג"ץ, **בחירתה של הועדה המקומית שלא לעשות דבר באותו שלב ולהעלות בפני בית משפט לעניינים מקומיים לראשונה טענות נגד התמ"א, תוך הפעלת סמכויות של צו הפסקה מינהלי, מהווה שימוש לרעה בהליכים**"

28. בנוסף לכל, קבע בית המשפט כי הרשות עשתה שימוש לרעה בסמכויותיה שעה שתחת לאשר את צו ההפסקה בבית המשפט בתוך שלושים הימים שנקצבו לכך בחוק, היא הוציאה, ביום בו פקע הצו הראשון, צו הפסקה שני. בכך האריכה הרשות את חייו של הצו הראשון באופן מלאכותי, סיכלה את כוונת המחוקק, ודה פקטו גרמה לעקיפה של הליך שיפוטי שלא כדין :

"עוד ראוי לציין כי מהנדס הועדה המקומית הוציא צו הפסקה מינהלי ביום 28.5.2014 ובמקום לפנות לבית משפט תוך 30 יום לאשרו, ביום בו פקע הצו, הוא בחר להוציא צו הפסקה מינהלי חדש עובר ליום 27.6.2014, ובכך סיכל את כוונת המחוקק וביצע למעשה עקיפה של הליך שיפוטי שלא כדין. המחוקק בחר להגביל לזמן קצוב את סמכויותיו של מהנדס הועדה להוצאת צו הפסקה מינהלי, צו זמני באופיו, כשהפיקוח עליו בחלוף 30 יום חייב להיות בפני בית משפט,

הוצאת צו מינהלי חדש ללא פנייה לבית משפט בנימוק של ניהול משא ומתן או בדרך של הוספת מספרי חלקות (בגין אותן עבודות), מהווה שימוש לרעה בסמכות'.

מיצוי הליכים

29. במקרה דנא הוצא צו הפסקה נגד חברת חוצה ישראל בע"מ שהיא חברה ממשלתית, הפועלת מטעם הממשלה לשם התווית כביש 6, לשמו חוקק חוק כביש ארצי לישראל התשנ"ה-1994. במקרה אחר בו נתקלנו הוציאה ועדה מקומית אחרת צו הפסקה מנהלי נגד משרד ממשלתי, ולמעשה נגד המדינה, בגין עבודות פיתוח להרחבת ישוב קיים.

30. לטעמנו מקום שמדובר בחילוקי דעות בין רשויות ציבוריות, ועדה מקומית מול המדינה או כל גוף ציבורי אחר, ראוי שטרם הוצאת הצו, יעשה בירור מוקדם בין הנוגעים בדבר כדי לבחון את ישוב המחלוקת ללא הזקקות למתן הצו. הדבר מתבקש מבחינת התקינות הציבורית וכיבוד הרשויות.

31. במקרה של אי הסכמה יש לעשות גם שימוש במנגנונים הקיימים לשוב סכסוך בין הרשויות המקומיות ובין רשויות המדינה, כדוגמת הממונה על המחוז (להשוואה ראו הנחיית היועץ המשפטי לממשלה 6.1200 התדיינות בין המדינה לבין רשויות מקומיות), או פניה למחלקה לאכיפת דיני מקרקעין, אשר תדאג, כפי שנעשה בעבר, להביא מחלוקת זו בפני הגורם המתאים - כדוגמת המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (אזרחי), שיכריע לגבי עמדת המדינה בדבר הפרשנות המשפטית של התכנית החלה ושהיתה שנויה במחלוקת בין רשויות - תוך שכל צד יוכל להשמיע בפניו את טענותיו.

תביעת נזיקין

32. המחוקק ראה לייחד הוראת נזיקין מפורשת למקרה בו בוטל צו הפסקה מנהלי ונקבע כי לא היה מקום לתתו מלכתחילה (סעיף 238 לחוק). בכך ביקש המחוקק להעביר מסר ברור לבעלי הסמכות כי יעשו שימוש בסמכויותיהם באופן מושכל ואחראי. במקרה דנא קבע בית המשפט כי לחברת חוצה ישראל שמורות הזכויות לתבוע את הנזקים שנגרמו לה לטענתה לאחר ששוכנע כי לא היה מקום להוצאת הצווים מעיקרא.

33. נציין כי בימים אלה מתבררת בבית המשפט המחוזי בלוד תביעה שהגישה חברת בלורי בע"מ נ' הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת השרון (ת"א 752-09-09) לפצותה בסכום של ₪ 205,052,522 בגין נזקים שנגרמו לחברה בעטיו של צו הפסקה מנהלי שהוציאה

הוועדה המקומית, ואשר לימים בוטל ע"י בית המשפט המחוזי במסגרת עפ"א 80194/08 בלורי בע"מ נ' מהנדס הועדה.

סיכום

34. צו הפסקה מנהלי הינו כלי נוסף, ב"ארגז הכלים" של גורמי האכיפה, שנתן בידם המחוקק, לשם התמודדות יעילה ואפקטיבית עם תופעת הבנייה הבלתי חוקית. הפעלת הסמכות מחייבת היכרות טובה עם המהות והתכלית של צו ההפסקה המנהלי, והיערכות מתאימה של מערכת האכיפה לצורך טיפול באמצעות צווי הפסקה מנהליים, כפי שפורט בסעיף 18 לעיל. יישום ראוי של ההנחיה ושימוש מושכל בכלי מנהלי זה, יכול לסייע לוועדה המקומית לקיים מערכת אכיפה מקצועית ויעילה.

35. אבקש להעביר הנחייה זו לידיעת הגורמים הרלוונטיים בוועדה המקומית לרבות יו"ר הוועדה ומהנדס הוועדה. נא הקפידו בקיום הוראות ההנחייה, וכתמיד – בכל מקרה של שאלה או הערה ביחס ליישומה – הנכם מוזמנים לפנות לפרקליט האחראי במחלקה.

בברכה,

ציון אילוז

**מנהל המחלקה לאכיפת דיני מקרקעין
בפרקליטות המדינה**

העתק: היועץ המשפטי לממשלה

פרקליט המדינה

המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (אזרחי).

המשנה לפרקליט המדינה (פלילי).

היועץ המשפטי, משרד הפנים.